

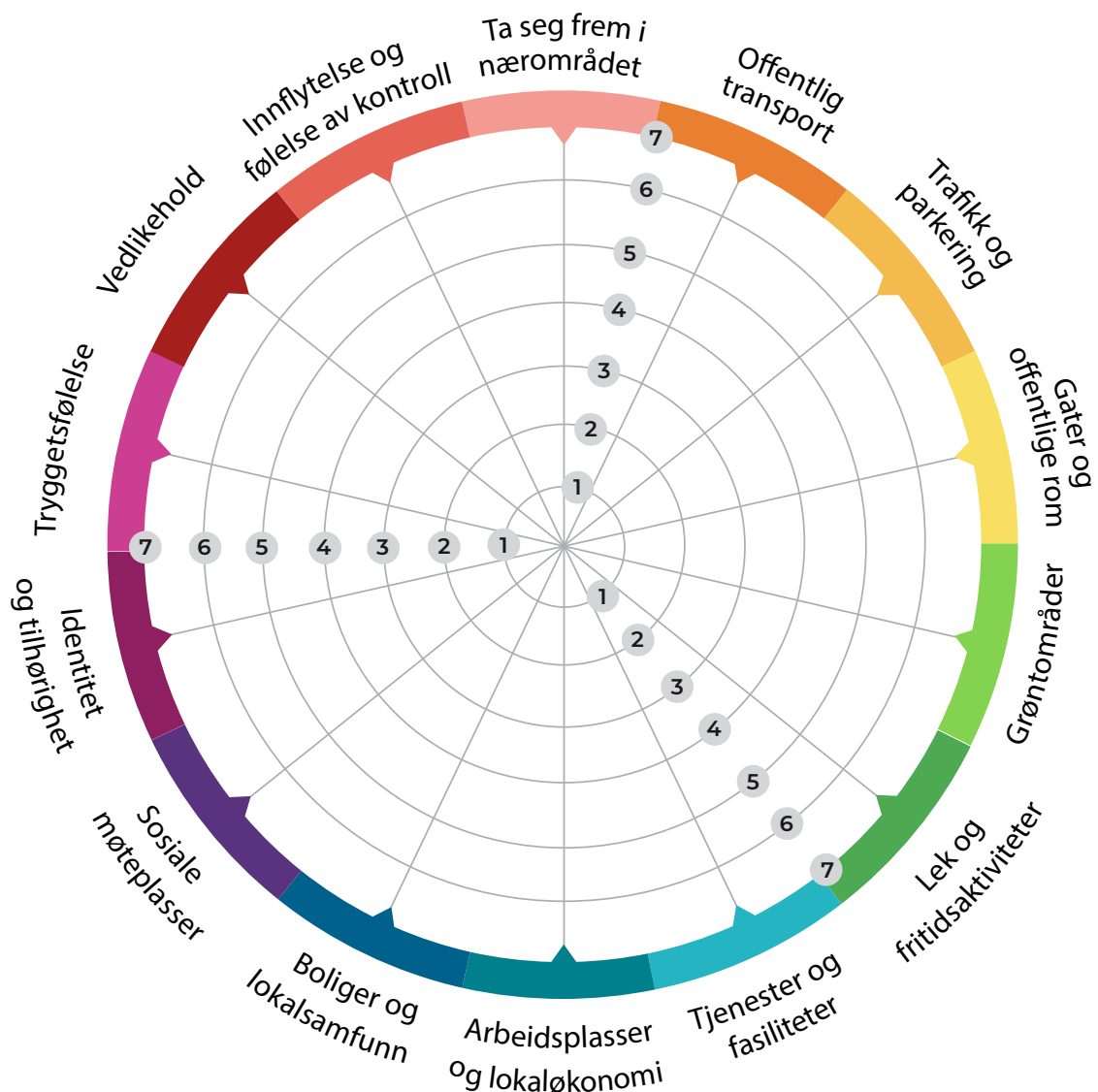
Stedskompasset

Et verktøy for stedsutvikling



Hva er Stedskompasset?

Stedskompasset er et verktøy som gjør det mulig å strukturere dialog med og mellom innbyggerne om et område. Verktøyet hjelper deg å vurdere både de fysiske og sosiale aspektene ved et bestemt sted, og ikke minst relasjonen mellom dem. Det er 14 temaer i Stedskompasset, og hvert av dem har både hovedspørsmål og hjelpespørsmål. Disse skal hjelpe deg med å få dialogen i gang, gjøre det lettere å vurdere kvaliteten på området, og ikke minst identifisere hvor det er forbedringspotensial.



Over ser du diagrammet for Stedskompasset (se side 5 for flere detaljer).

Hvorfor er stedsutvikling viktig?

Omgivelsene våre påvirker oss. Stedet vi bor og lever har stor betydning for hvordan vi har det – både psykisk og fysisk. Ved å gjøre nærmiljøene våre mer inkluderende, trygge og menneskevennlige bidrar vi til å fremme helse og livskvalitet i befolkningen.

Både globalt og lokalt står vi overfor utfordringer knyttet til klima, miljø og sosiale helseforskjeller. Stedskompasset hjelper deg å utforme bærekraftige lokalsamfunn som er gode for både mennesker og miljø. De 14 temaene er nøye utvalgt basert på evidens om hvordan de hver for seg og sammen påvirker vår helse og livskvalitet.

Hvem er dialogverktøyet utviklet for?

Stedskompasset kan brukes av alle. Det er egnet for både innbyggere i et lokalsamfunn, kommuneansatte, utbyggere, planleggere og andre som er opptatt av god stedsutvikling. Det kan brukes på alle slags områder, både kommunesentra, i nabolag, bydeler, hele byer og mer landlige områder.



Hva er formålet med Stedskompasset?

Verktøyet kan brukes til å evaluere ulike steder. Uansett om det er et veletablert nabolag, bydel eller kommunesentra, eller om stedet er under planlegging, kan Stedskompasset bidra til å identifisere både positive sider og styrker ved stedet, og deler som har forbedringspotensial. Forskning viser at hvordan nærmiljøene våre fungerer, ser ut og oppleves har stor innvirkning på helse og livskvalitet.

Derfor kan det være en nyttig start å spørre:

- Hvordan opplever jeg dette stedet?
- Hva trenger jeg for å leve livet mitt her?
- Hva gjør dette til et godt sted i dag?
- Hvordan kan det bli bedre i fremtiden?

Stedskompasset gjør det enkelt å evaluere ethvert område på en strukturert måte, analysere hvor ressurser bør settes inn og å følge med på utviklingen av stedet over tid. Ikke minst er det et verktøy som kan brukes på tvers av fagfelt og i dialog med innbyggere.

Når dere har kommet til enighet om hvor det er behov for forbedring i ditt område kan du bruke resultatene fra Stedskompasset til å utarbeide planer og iverksette tiltak. Resultatene kan for eksempel benyttes inn i arealplaner og andre lokale og regionale planer.

Det er verdt å merke seg at dialogverktøyet er *en del av* en prosess, og ikke *resultatet* av en prosess – se veiledningen for flere detaljer. Når du skal vurdere hva du skal gjøre videre bør du alltid tenke over hvordan du kan bygge videre på dialogen og relasjonene som Stedskompasset har igangsatt.



Slik bruker du verktøyet

Du kan gjennomføre Stedskompasset alene eller sammen med andre. Bli enige om hvilket område som skal vurderes på forhånd. Den ferdige vurderingen kan samles på papir og digitalt. Det finnes en engelsk nettressurs som kan benyttes på www.placestandard.scot

Registrer en poengsum for hvert tema:

Verktøyet har et vurderingssystem fra 1 til 7, hvor 1 betyr at det er mye rom for forbedring og 7 betyr at det er svært lite behov for forbedring. Skriv ned vurderingen og hovedpoeng på hvert spørsmål.

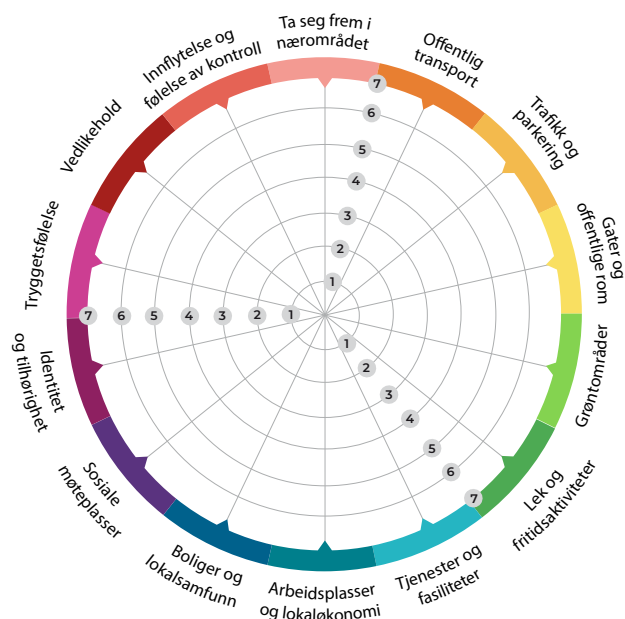
Hvis du svarer på vegne av en gruppe, bli enige om vurderingen, men beskriv også hvor det evt. er uenighet og ulike meninger. Kryss av alle 14 vurderinger i diagrammet (side 22) og tegn en linje mellom hvert punkt.

For hvert tema bør du også dokumentere:

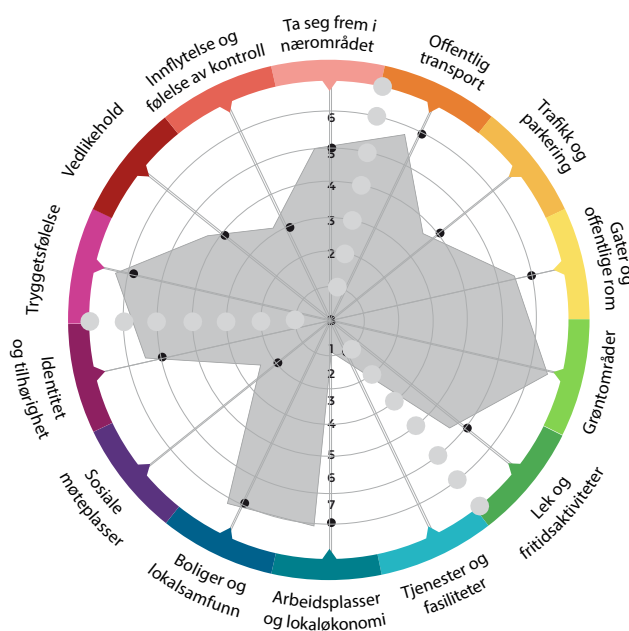
- Hva er bra nå?
- Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?

Dersom du opplever at et spørsmål ikke virker relevant, eller du mener du ikke har nok informasjon for å svare; prøv å se stedet fra andres synspunkt. Det kan også være nyttig å tenke på stedet som del av et større område.

Når du har gjennomgått alle 14 temaer, husk å se på de siste delene: Oppsummering og Neste steg. Du/dere kan enten vurdere disse med én gang eller komme tilbake til dem på et senere tidspunkt.



Kompassdiagrammet før vurdering



Kompassdiagrammet etter vurdering

Nøkkelprinsipper for vurderingen

Tenk på det aktuelle stedet nå og i fremtiden – hva kan endre seg og hvordan vil det påvirke ditt nærmiljø?

Tenk på nærområdet ditt i ulike kontekster, for eksempel tid på døgnet, ukedag, årstider eller værforhold.

Tenk på nærområdet både fra ditt eget perspektiv, og fra perspektivet til personer som kanskje er annerledes enn deg, for eksempel mennesker med ulike funksjonsvariasjoner, hørsels- og synshemminger, eldre eller yngre.

- Du **MÅ** svare på alle hovedspørsmål for alle temaene – dokumenter resultatet og de viktigste punktene.
- Du **TRENGER IKKE** å svare på alle 'tenk over'-spørsmål – dette er hjelpespørsmål som kanskje eller kanskje ikke passer inn i ditt område.
- Du **KAN** tenke på andre ting som ikke er inkludert, men som er viktig i ditt nærmiljø, og du kan legge til dine egne spørsmål.



VÆR OPPMERKSOM PÅ AT:

Det er noen gjentakelser i innholdet i verktøyet – hvis du ser at du allerede har gjennomgått et tema kan du gi en tallvurdering og gå videre.

Informasjon om deltakeren

Ulike mennesker har forskjellig blikk på et område. Noen har spesielle behov eller står overfor spesifikke barrierer, for eksempel når det kommer til tilgjengelighet – enten det er fysisk, visuelt, hørselsrelatert, språklig eller kulturelt.

Vennligst oppgi informasjon om deg selv slik at de som organiserer stedsvurderingen kan analysere resultatene på best mulig måte.

Informasjonen vil kun bli brukt av de som er ansvarlige for vurderingen til å analysere resultater. Det vil også hjelpe de ansvarlige med å vurdere hvorvidt resultatene er representative for menneskene som bor og arbeider i ditt nærmiljø, eller om det er noen grupper som mangler og burde inkluderes.

Hvilket område vurderer du?

Postnummer

Gruppenummer (hvis relevant)

Alder

- Under 16 16 - 24 25 - 44
 45 - 64 65 - 74 75 og oppover

Kjønn

- Mann Kvinne
 Ikke-binær Annet

Dato for vurderingen

Vil du inkludere annen relevant informasjon om deg selv? Dette kan for eksempel være: funksjonsvariasjon, mobilitet, etnisitet, seksualitet, helserelevante begrensninger eller arbeidsstatus. Det kan også være relevant å oppgi om du bor i området, jobber der eller er besøkende.

Annen relevant informasjon



TA SEG FREM I NÆROMRÅDET

Trygge og hyggelige veier legger til rette for at folk kan bruke nærområdet, og ta seg frem uten bil eller offentlig transport. At folk sykler eller går kan bidra til bedre både helse, miljø og luftkvalitet. Veier som innbyr til aktiv transport kan være terrengstier, fortau, gang- og sykkelveier, samt rolige gater med reduserte fartsgrenser.

Hvor enkelt er det å ta seg frem i området og komme dit jeg ønsker?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Er veier og ruter egnet for alle? (fotgjengere, folk med barnevogn, eldre, syklende etc.)
- Er det nok veier slik at man kan komme seg dit man ønsker? (til butikker, skole, jobb, parker, offentlig transport)
- Er veiene attraktive og hyggelige? (godt opplyste, sitteplasser underveis, sammenhengende, rene og med klar sikt, fri for forurensing)
- Kan alle bruke dem? (alle aldersgrupper, syns- og hørselshemmede, folk med rullestoler og barnevogner, syklende og personer som trenger mobilitetshjelp)
- Er det noen barrierer? (parkering på fortauet, trafikk, konflikt over plass, manglende tilrettelegging for f.eks. rullestolbrukere og blinde, utrygge krysningspunkter, lite parkering for sykkel, overgrodde hekker, søppelbøtter)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



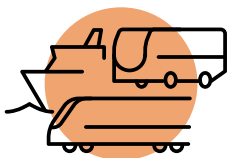
6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



OFFENTLIG TRANSPORT

God offentlig transport er rimelig, pålitelig og tilgjengelig for alle. Når det er lettere for flere å benytte seg av kollektivtrafikk bidrar dette til å redusere avhengigheten til biler, og gjør at folk forflytter seg på måter som er bedre for både miljø og helse.

Hvordan er det offentlige transporttilbudet i mitt nærmiljø?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Er det offentlige kollektivtilbudet et godt alternativ i hverdagen? (trygt og praktisk, hyppig og pålitelig, rimelig, rent og komfortabelt, enkelt å bytte mellom transportmidler)
- Kan alle benytte seg av kollektivtilbudet? (personer med rullestol, syklende, folk med barnevogn, syns- og hørselshemmede)
- Finnes det nødvendige fasiliteter og tjenester? (offentlige toaletter, gode seter, sykkeloppbevaring, le mot regn og vind, parkering for biler, syns- og hørselshjelp, miljøvennlige transportmidler)
- Hvordan oppleves informasjonen om kollektivtilbudet? (enkel å finne, enkel å bruke, tilgjengelig og forståelig)
- Bidrar kollektivtilbudet til at folk kan komme seg steder som ikke kan nås til fots, på sykkel eller med andre hjelpemidler (f.eks. til helsesentre, butikker, rekreasjonsområder, til venner og bekjente)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



TRAFIKK OG PARKERING

Trafikk og parkeringsmuligheter påvirker hvordan innbyggere beveger seg. Gode ordninger kan hjelpe folk med å få best mulig utbytte av sitt nærmiljø.

Hvordan påvirker trafikk og parkering måten jeg forflytter meg på i nærområdet?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Prioriteres mennesker fremfor kjøretøy? (finnes det trafikkdempende tiltak, gode gangveier, trygge krysningpunkter)
- Hvordan påvirker trafikken innbyggerne? (trafikkbelastning, fart, forurensing, støy, frykt for kjøretøy eller sykler, leveringskjøretøyer)
- Hvordan påvirkes folk av områdets tilrettelegging for parkering? (muligheter for å gå, sykle eller lignende, tilgjengelighet på fortau, områdets attraktivitet)
- Hvordan er parkeringsordningen? (trygg og sikker, på et praktisk sted, tilrettelagt for handikappede, tilgjengelig for både biler og sykler, mangel på ordening)
- Finnes det muligheter for å reise miljøvennlig? (f.eks. bildeleordninger, pendlerparkering, ladestasjoner for elbiler, bysykler)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



GATER OG OFFENTLIGE ROM

God arkitektur, grønne områder og lett tilgjengelig natur skaper attraktive bomiljø hvor folk trives. I tillegg kan karakteristiske gater og områder gjøre det lettere for folk å orientere seg. Ikke minst er grønne nærmiljø godt for både helse, livskvalitet og biologisk mangfold.

Hvordan er utformingen av bygningene, gatene og de offentlige rommene i mitt nærområde?

Her er noen hjelpespørsmål:

- Hvordan vil du beskrive gatene og de offentlige rommene? (inviterende, karakteristiske, behagelige, tilgjengelige, morsomme, trygge, skyggelagt, områder for avslapning, legger opp til flerbruk)
- Hvilke positive aspekter finnes i området? (lokale landemerker, historiske bygninger, offentlige torg, parker og hager, trær)
- Er det enkelt å orientere seg? (visuelle kjennetegn, godt skiltet, direkte og enkle ruter å følge)
- I hvilken grad er områdene tilgjengelig for alle? (fortausbredde, trygge krysningpunkter, taktile overflater, ikke høye fortauskanter)
- Er det noen utfordringer? (flom, nedlagte bygninger, tomme områder, forurensning, søppel, belysning, travle veier og fortau, pullerter og gateskilt, ulovlig parkering)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



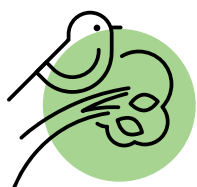
6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



GRØNTOMRÅDER

Det er mange gode grunner til å ha grøntområder i nærmiljøet. Grøntområder kan bidra til å fremme innbyggernes helse og livskvalitet, styrke det lokale dyrelivet, redusere flom og gi bedre luftkvalitet. Grønne områder kan være alt fra parker, nærnatur og skogsområder, til enger, bekker, kanaler og elver, kystlinjer, og grønne områder langs stier, veier og alléer.

Hvor enkelt er det for meg å benytte meg av grønne områder?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Hvilke grøntområder finnes i mitt nærområde? (er de inviterende, enkle å dra til, tilgjengelige, trygge)
- Kan alle bruke områdene? (tilgjengelig for rullestolbrukere, folk som luffer hunden, barnevogner, gående og syklende, finnes det områder for avslapning, lek og aktiviteter)
- Vedlikeholdes områdene? (ren, trygg, i god stand, frivillige fra lokalsamfunnet)
- Hva stopper folk fra å bruke områdene? (søppel, bråk, hundeadføring, luftkvalitet, oversvømmelse, mangel på sitteplasser, for folksomt)
- Hvordan kan grøntområdene fungere bedre? (drenering, gjenopprette og beskytte dyreliv og natur, treplanting, renere luft, skygge)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7

☹ 1

☹ 2

☹ 3

☹ 4

☺ 5

☺ 6

☺ 7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



LEK OG FRITIDSAKTIVITETER

Lek og fritidsaktiviteter bidrar til økt livskvalitet og bedre helse, og er særlig viktig for barns utvikling. Et lokalsamfunn med et godt tilbud innen kultur, fritidsaktiviteter og arenaer for egenorganisert aktivitet gjør det lettere for både store og små å leke, være aktive og nyte fritiden sin.

Hvor gode er mulighetene for lek og rekreasjon i mitt nærmiljø?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Hvilke tilbud og muligheter for rekreasjon finnes i nærmiljøet? (lek, sport, kultur, kunst, fritid, utendørslek)
- Finnes det tilbud som alle kan ta del i og ha glede av? (barn og unge, voksne og eldre, funksjonsvarierte, lokalbefolkningen og besøkende)
- Hvordan oppleves de ulike tilbudene og fasilitetene? (lett å komme til, gratis/rimelig, trygge og godt vedlikeholdt, morsomme og inkluderende, tilbud til ulike tider på dagen/året)
- Hvordan kan vi få mest mulig ut av de arenaene vi har? (gater nær hjemmet, tomme og nedlagte bygg og områder, lekeplasser, naturområder, bibliotek og offentlige bygninger, mulighet for å lage aktiviteter og arrangementer)
- Er det noen utfordringer? (tilgang, beliggenhet, belysning, støy, pris, offentlige toaletter, trafikk, vær, lek ikke ønskelig)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



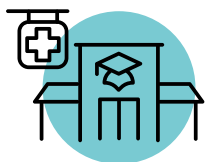
6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



TJENESTER OG FASILITETER

Skoler, barnehager, legetilbud, butikker, bibliotek, sosialtjenester og frivilligsentraller i nærområdet bidrar til at folk kan leve gode, sunne og meningsfulle liv. Motsatt vil områder med mangelfulle og dårlige tjenester og fasiliteter sette begrensninger på folks hverdag.

Hvor godt oppfyller mitt nærmiljøs fasiliteter og tjenester behovene mine?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Hvilke tjenester og fasiliteter finnes det i området? (skoler og barnehager, helse- og sosialtjenester, butikker, bibliotek, fritids- og kulturtilbud, samfunnshus og offentlige haller, muligheter for gjenvinning og reparasjon)
- Finnes det tilgjengelig hjelp og støtte? (velderighetsorganisasjoner, velferdstjenester, religiøse samfunn, bolig- og jobbsøkerhjelp)
- Møter tjenestetilbudet de lokale behovene, nå og i fremtiden? (er de rimelige, tilgjengelige for folk i alle aldre, tilpasset ulike menneskers behov, evner og kulturer, tilpasningsdyktige i kriser)
- Er de ulike tjenestene og fasilitetene enkle å komme til og benytte seg av? (innenfor gang- eller sykkelavstand, tilpasset funksjonsvarierte, tilgjengelig på nettet, knyttet til andre tjenester)
- Finnes det andre barrierer? (ikke tilgjengelig for enkelte grupper, utfordringer med språk)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



ARBEIDSPASSER OG LOKALØKONOMI

Et lokalsamfunn med en sterk økonomi og en god blanding av virksomheter bidrar til levende og attraktive byer og tettsteder. Mulighet for å delta i arbeidslivet, engasjere seg i frivillighet og utvikle nye ferdigheter hjelper oss med å holde oss aktive og sunne, i tillegg til å fremme sosiale relasjoner, trygghet, mestring og identitetsfølelse.

Er mitt lokalsamfunn levende og attraktivt? Er det gode muligheter for å delta i arbeidsliv, frivillighet og utvikling?

Her er noen hjelpespørsmål:

- Er det et levende lokalt næringsliv? (blanding av bedrifter, muligheter for å handle lokalt (innkjøp/spise/drikke), uavhengige lokale virksomheter)
- Er det gode muligheter for arbeid for de som ønsker det? (ulike former for arbeid, lønnet/frivillig, midlertidig/fast, sesongbasert/deltid)
- Er det mulig for folk å opparbeide seg nye ferdigheter? (utdanning, opplæring, omskolering, frivillig arbeid)
- Hva slags støtte er tilgjengelig? (jobbsøkerhjelp, hjelp til å etablere og få en virksomhet til å vokse, barnepass, reiser, tilbud for mennesker med ulike behov)
- Er det noen utfordringer? (forurensning, støy, avhengighet av noen få store virksomheter, arbeidsforhold, stengte bedrifter)
- Hvordan påvirker den lokale økonomien opplevelsen av mitt nærmiljø? (mye aktivitet eller tomme gater, lukkede eller attraktive bygninger)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



BOLIGER OG LOKALSAMFUNN

Stedet vi bor har stor innflytelse på vår helse og livskvalitet. Gode byer og tettsteder har et variert utvalgt av boliger i attraktive og trygge nærmiljø. Menneskene som bor der opplever tilhørighet, og området er tilrettelagt for ulike mennesker i forskjellige livsfaser.

Hvor godt oppfyller boligene i mitt nærmiljø lokalsamfunnets behov?

Her er noen hjelpespørsmål:

- Er det en god blanding av ulike boligtyper? (forskjellige størrelser og prisklasser, privateid, leid, tilpassede boliger, flergenerasjonsboliger)
- Er boligområdene attraktive? (velholdte hjem, både private og felles hager, vedlikeholdte fellesområder)
- Vil nabolaget klare å tilpasse seg endrede omstendigheter? (klimaendringer, befolkningsvekst, globale helseutfordringer)
- Bærer lokalsamfunnet preg av tilhørighet og tillit? (lokale aktiviteter og arrangementer, vennlige naboer, inkluderende nabolag, ulike generasjoner)
- Er det noen utfordringer? (boligtyper, fuktige eller trekkfulle hjem, oversvømmelse, støy og forstyrrelser, hjemløshet, usosial atferd)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden



SOSIALE MØTEPLASSER

Å legge til rette for gode møteplasser i nærmiljøet er viktig for å fremme tilhørighet og sosiale relasjoner. Noen nabolag har også aktive digitale nettverk som hjelper folk til å møtes og delta i lokalsamfunnet. Det å føle seg isolert kan være svært skadelig for folks helse og livskvalitet.

Hvor god mulighet har jeg for å møte og tilbringe tid sammen med andre mennesker?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Hvor møtes folk? (lokale haller og sentre, skoler og barnehager, gudshus, serveringssteder, offentlige rom, gater, på nettet)
- Hvordan finner folk ut av hva som skjer? (venner / familie / naboer, sosiale medier, reklame og plakater, lokalradio og aviser)
- Er møteplassene inkluderende? (tilgjengelige, vennlige, inkluderende, innbydende, gratis eller rimelig, digital tilgang)
- Er det et godt utvalg av ulike aktiviteter? (innendørs- og utendørsaktiviteter, klubber for barn og pensjonister, fellesaktiviteter og arrangementer)
- Er det mulig for folk å samles dersom en krise skulle oppstå? (nettverk, støttegrupper, ressurser)
- Er det noen mangler? (typer av aktiviteter, ulike typer rom, bruk av områder)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



IDENTITET OG TILHØRIGHET

En by eller et steds arkitektur, historie og andre folks oppfatning av området kan påvirke hvordan vi opplever vårt eget lokalsamfunn. En positiv stedsidentitet kan bidra til å tiltrekke folk og gjøre det mer attraktivt for virksomheter å etablere seg.

I hvilken grad har nærmiljøet mitt en positiv stedsidentitet som fremmer en sterk følelse av tilhørighet?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Hvor sterk er følelsen av identitet og tilhørighet? (stolthet, naboskap, tradisjoner, lokale grupper)
- Hvordan markerer lokalsamfunnet ulike feiringer? (historie, arv og kultur, sport og aktiviteter, offentlige arrangementer, musikk, dans og kunst, sosiale medier, inkludering, egenart)
- Hvor engasjerte er innbyggerne i lokalsamfunnet? (frivillighet, deling av erfaringer, støttenettverk, ulike lag og foreninger)
- Hvor imøtekommende er folk? (vennlighet, toleranse og åpenhet, inkluderende overfor folk med ulik alder, etnisitet, funksjonevne, språk og kultur)
- Hva synes andre om stedet og lokalsamfunnet? (omdømme, profil, fellesskap)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



TRYGGHETSFØLELSE

Graden av trygghetsfølelse i lokalsamfunnet påvirker innbyggernes livskvalitet, hvor aktive de er i nærområdet og hvor og hvordan de tilbringer tiden sin. Steder kan på ulike vis bidra til økt trygghetsfølelse ved å redusere kriminalitet og usosial atferd.

Hvor trygg føler jeg meg i nærområdet?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Føler alle seg trygge i vårt nærområde? (dagtid, kveld og natt, barn og tenåringer, voksne og eldre mennesker, kvinner)
- Finnes det fysiske barrierer eller områder som føles usikre? (belysning, ødelagte bygninger, tomme boliger, forlatte områder)
- Er det sosiale problemer? (mangel på ytringsfrihet, antisosial atferd, hatkriminalitet, ulikhet, mangel på mangfold)
- Hvordan deler vi våre bekymringer? (rapportering av kriminalitet, sosiale medier)
- Finnes det andre problemer? (skjulte eller ikke-rapportert kriminalitet, problemer knyttet til bestemte tider og/eller bestemte steder, trafikkhastighet og volum)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



6



7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



VEDLIKEHOLD

Når et område blir godt tatt vare på har det ofte en positiv innvirkning på oss og kan gi økt trygghetsfølelse. Omvendt kan manglende vedlikehold ha motsatt effekt.

Hvor godt blir nærområdet mitt tatt vare på og vedlikeholdt?

i Her er noen hjelpespørsmål:

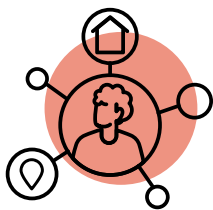
- Vedlikeholdes bygninger, gater og plasser? (er det rent og trygt, reparasjoner skjer fort, jevnlig vedlikehold, tilgjengelig for alle)
- Hvem bidrar til å vedlikeholde nærmiljøet? (kommunen, sivilsamfunnet, bedrifter, andre)
- Finnes det noen utfordringer? (søppel, hærverk, værforhold)
- Rapporterer vi problemer? (til hvem, på nettet eller til en person, er det enkelt, blir vi hørt, fører det til handling)
- Hvordan er de lokale, offentlige tjenestene? (rengjøring, gjenvinning, vedlikehold av eiendom)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?



INNFLYTELSE OG FØLELSE AV KONTROLL

Å sikre innbyggernes innflytelse og involvering i beslutningsprosesser styrker lokaldemokratiet, og kan bidra til å bygge sterke lokalsamfunn med høy grad av deltakelse. Å føle at du har kontroll over eget liv bidrar også til økt livskvalitet, mening og mestring.

Når ting skjer i lokalsamfunnet mitt, i hvilken grad blir jeg inkludert og lyttet til i beslutningsprosessen?

i Her er noen hjelpespørsmål:

- Har sivilsamfunnet en stemme? (tillit til å delta, bli involvert, påvirke avgjørelser, mulighet til å gjøre ting selv, kjenner vi til rettighetene våre)
- Blir lokalsamfunnet lyttet til? (er behovene våre forstått, hvem snakker vi med, hvordan blir vi konsultert)
- Finnes det lokale grupper eller foreninger å engasjere seg i? (innbyggerforeninger, bedriftsgrupper, veldedighetsorganisasjoner eller ungdoms- og eldreråd, boligforeninger, sosiale medier)
- Føler jeg meg i stand til å iverksette tiltak alene eller sammen med naboer? (søppelplukking, lokale forbedringer, samarbeid om ulike tiltak)
- Finnes det barrierer for noen mennesker? (mangel på klart språk og digitale verktøy, hjelp for hørsel- og synshemmede, kan alle delta uavhengig av funksjonsevne, alder, etnisitet etc.)

Vennligst vurder stedet på en skala fra 1 til 7



1



2



3



4



5



6

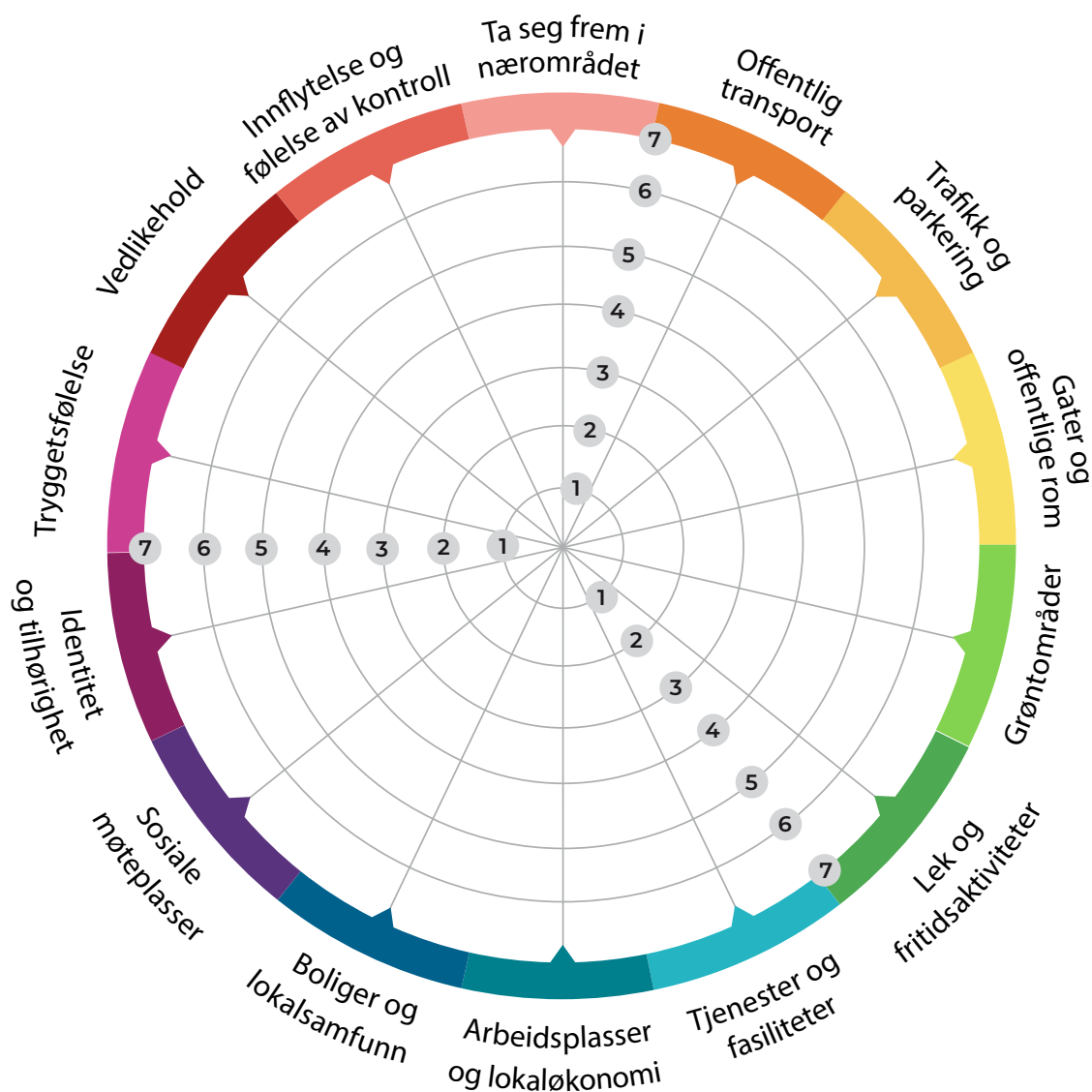


7

Hva er bra nå?

Hvordan kan vi gjøre det bedre i fremtiden?

Når du har svart på alle spørsmålene kan du sette inn poengsummene i diagrammet.



Hvilket tema har den høyeste poengsummen?

Hvilket tema har den laveste poengsummen?

Gjennomgang

Det er viktig å identifisere og bli enige om de viktigste tiltakene for forbedring som du/dere har kommet frem til. Det kan være nyttig å begynne å tenke på dette mens vurderingen fremdeles er friskt i minne. Du kan også komme tilbake til besvarelsen på et senere tidspunkt for å fullføre vurderingen på egen hånd eller sammen med andre. Hvis det har vært gjennomført flere runder med Stedskompasset kan arrangøren, hvis ønskelig, analysere alle tilbakemeldingene og samle inn resultatene før funnene deles.

i Her er noen ting du bør tenke på når du gjennomgår vurderingen:

- Er alle de 14 temaene like viktige eller mener du at noen har høyere prioritet?
- Hvilke temaer fikk en bra vurdering og hvorfor? Å tenke på dette kan hjelpe deg med å se muligheter for forbedringer innen andre temaer.
- Har du tenkt over spørsmål som kan dukke opp hos folk i andre grupper, f.eks. personer med spesifikke behov eller barrierer?
- Har du reflektert over hvordan lokalsamfunnet ditt både kan bidra til å bekjempe klimaendringer og tilpasse seg et klima i endring?
- Er lokalsamfunnet ditt godt forberedt på en global helseutfordring?
- Krever noen av temaene en mer detaljert vurdering?

i Her er noen ekstra punkter å tenke på hvis du er del av en gruppe:

- Er det noen forbedringstiltak som alle er enige om?
- Er det noen områder hvor det er uenighet? Trengs det ytterligere diskusjon for å komme frem til hovedtiltakene?

i Her er noen punkter dere bør tenke på når dere kommer frem til stedets hovedutfordringer:

- Hva trenger folk for å oppnå god livskvalitet, nå og i fremtiden?
- Hva ville utgjort den største forskjellen i og for lokalsamfunnet?

Noter hovedinnsatsområdene for forbedring i ditt nærområde:

Neste steg

Prosesen med å vurdere ulike steder og identifisere de viktigste punktene for forbedring bør gi ulike aktører i lokalsamfunnet de verktøyene de trenger for å jobbe sammen og iverksette tiltak. Resultatene kan hjelpe deg med å utvikle en lokal plan for stedsutvikling.

Ofte kan små tiltak iverksettes raskt, mens andre tiltak trenger mer planlegging og tid for å gjennomføres. Å gjennomføre små steg kort tid etter gjennomførelsen av Stedskompasset kan bidra til å bygge tillit og støtte for større endringer i fremtiden.

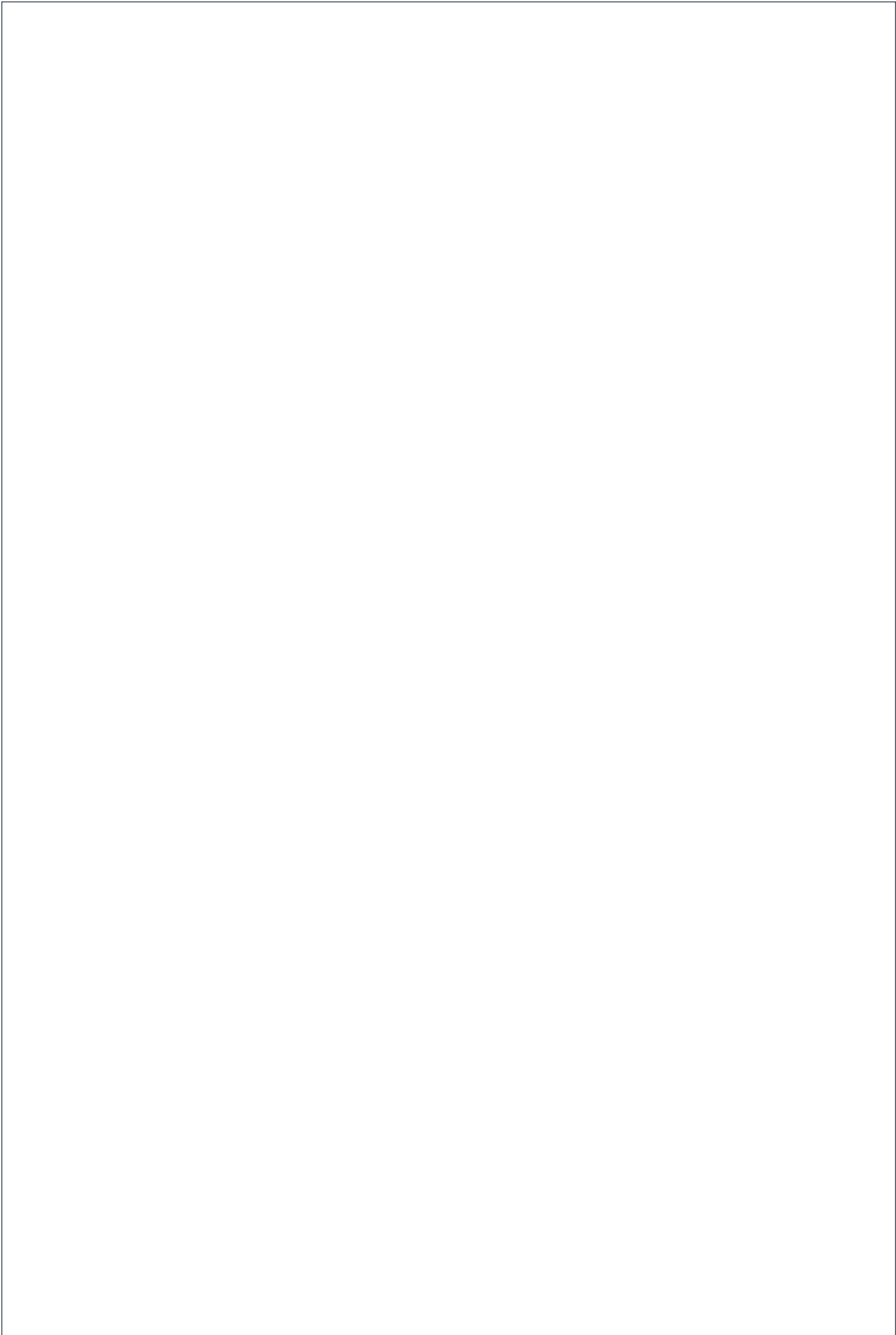
i Her er noen punkter å tenke på for å komme i gang:

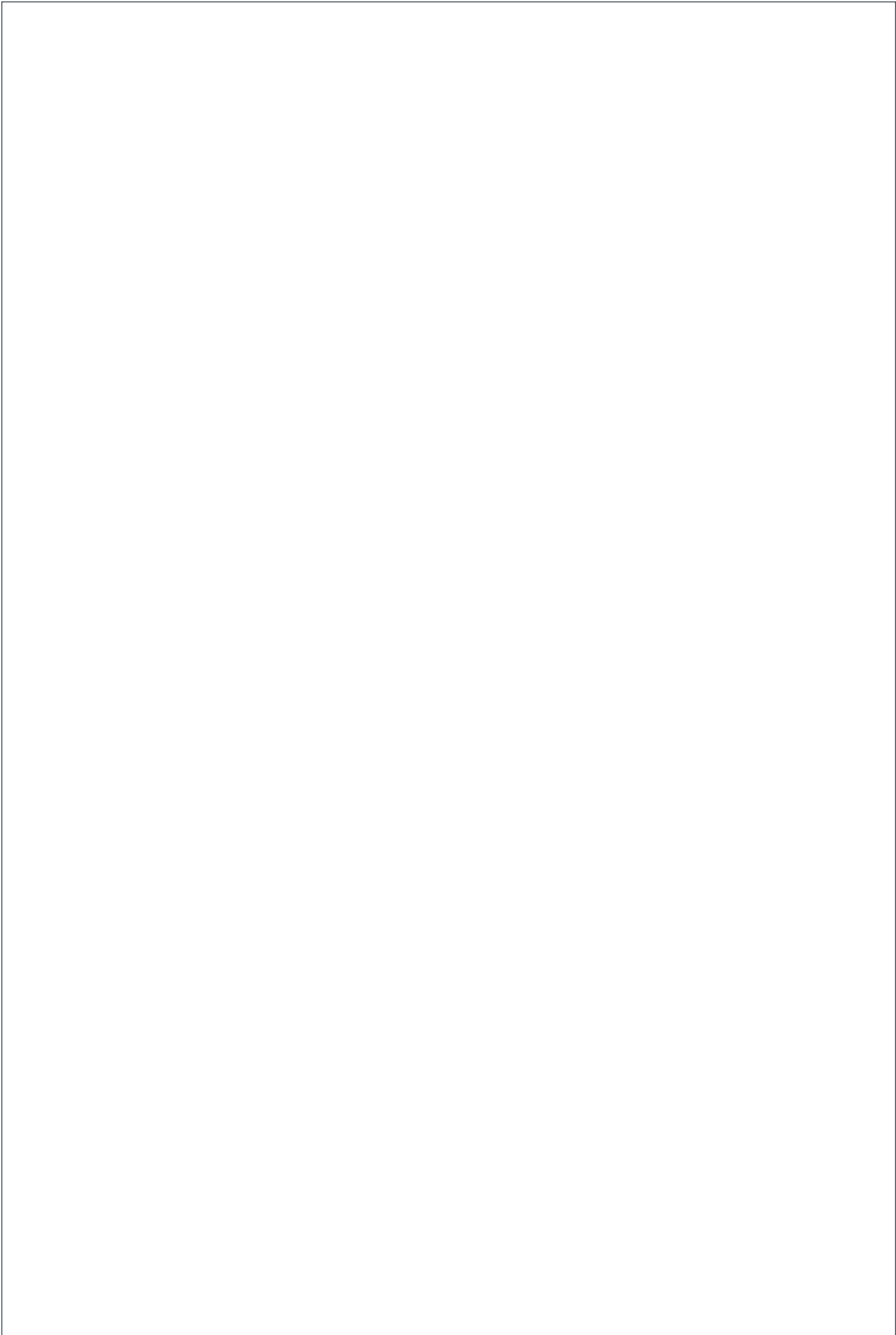
- Hva slags umiddelbare muligheter ser du for å gjennomføre forbedringer?
- Hvilke tiltak kan tas videre på mellomlang og lang sikt? Er det noen tiltak som bør prioriteres over andre?
- Dukker en fremtidsvisjon opp? Har alle i lokalsamfunnet vært med på å forme visjonen eller har noen grupper manglet i diskusjonen?
- Hvilke ferdigheter og kompetanser trengs for å gjennomføre forbedringene?
- Hvilken rolle kan lokalbefolkningen spille - hvilke ferdigheter og kompetanse har du/de?
- Hvilke organisasjoner og personer bør være involvert? Er det noen grupper som ikke har vært involvert så langt som du vil inkludere i fremtidige diskusjoner?
- Hvilke ressurser trengs for å lykkes - tid, mennesker, ferdigheter, økonomiske midler?

Skriv ned de foreslåtte tiltakene for lokalsamfunnet.

Tilleggsinformasjon

Bruk dette området for å notere ytterligere kommentarer til noen av de 14 temaene.







Stedskompasset, på engelsk The Place Standard Tool, anbefales av WHO Healthy Cities. Verktøyet er utviklet av skotske helsemyndigheter, Glasgow kommune og Architecture & Design Scotland. Verktøyet er oversatt til norsk av Sunne kommuner - WHO's norske nettverk, og er lisensiert under Open Government Licence v3.0.



Aithearrachd is Dealbhadh na h-Alba



Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba
gov.scot

fremSAM

NETTVERK FOR HELSEFREMMENDE SAMFUNN
EN DEL AV WHO HEALTHY CITIES



www.placestandard.scot